

Gebarentaal - lichaamstaal

Taal en maatschappij, groep 5-6

Betekenisnetwerk: schrijven, spreken, lichaamstaal, gezichtsuitdrukking (mimiek), situatie

Hoe maak ik een ander iets duidelijk?

Je kunt anderen op verschillende manieren iets laten weten. Je kunt schrijven, spreken, beelden en tekeningen laten zien. Maar je kunt iets ook duidelijk maken met gebaren, je gezichtsuitdrukking, je ogen en met je houding. Als je praat, doe je dat vaak al automatisch. Je gebruikt gebarentaal met je handen en lichaamstaal, bijvoorbeeld met gezichtsuitdrukkingen.

Meester Bart ondersteunt zijn uitleg met een paar voorbeelden van wat hij zelf vaak in de klas doet: zijn hand opsteken om duidelijk te maken dat iets moet stoppen, zijn vinger op zijn lippen leggen om te laten zien dat het rustiger moet worden, een duim opsteken of een schouderklopje geven om te laten zien dat iets goed gedaan is, zijn schouders laten hangen om te tonen dat iets hem niet bevalt. Hij laat de gebaren zien en de leerlingen benoemen de betekenissen.

De kinderen krijgen de opdracht om in duo's 3 voorbeelden op te schrijven van de gebarentaal en lichaamstaal die ze zelf of anderen in bepaalde situaties in de klas gebruiken. Als iedereen klaar is, mag ieder duo een gebaar, lichaamshouding of gezichtsuitdrukking voor doen. De andere kinderen vertellen of ze de gebaren en houdingen herkennen en wat ze betekenen in die situatie.

Er worden mooie voorbeelden gespeeld. Jaco die onderuit hangt op zijn stoel als de rekenles begint en Eva die een 'niets-aan-de-handgezicht' trekt terwijl zij stiekem een dropje doorgeeft aan haar buurman. Jeroen die op zijn horloge wijst en ja knikt als zijn vriend Rob vraagt of hij na school mee gaat spelen. In een kort klassengesprek wordt geïnventariseerd wanneer je lichaamstaal gebruikt: als je iets stiekem doet of geen geluid wilt maken, als je een uitspraak sterker wilt maken, als je iemand na wilt doen (humor) of als je iets met gebaren duidelijker kunt maken. Ze vergeten bijna het belangrijkste gebruik: als je doof of slechthorend bent, ben je afhankelijk van gebarentaal. Sommige kinderen kennen 'gebarentaal' uit het nieuws voor doven en slechthorenden.

Bron: ACLO-M. Over onderwijs in taalbeschouwing. *Een handreiking voor onderwijsgesprekken in de basisschool*. Enschede: SLO, 1981.

Een **gebarentaal** is een visueel-manuele taal, waarin begrippen en handelingen door middel van **gebaren** worden weergegeven. Onder **lichaamstaal** verstaan we alle signalen die we geven aan andere mensen zonder woorden te gebruiken. Het is een ander woord voor non-verbale communicatie www.encylo.nl